

Η Νήσος των Θησαυρών

/ Γενικά



Μαστροπαύλος Νίκος Γ.

Η έκπληξη της λίμνης των Ιωαννίνων, ένα άλλο νησί στην αγκαλιά των ψηλών βουνών

Εντελώς αναπάντεχα, ένα νησί στην καρδιά της Ηπείρου, στην άκρη της Παμβώτιδας, στη σκιά των ψηλών βουνών. Και το ξάφνιασμα είναι καλοδεχούμενο όσο τίποτε άλλο στο ταξίδι. Ξαφνιάζεσαι και ανοίγεις διάπλατα τα μάτια σου, όταν αντικρίζεις πρωτοφανέρωτα πράγματα. Ή εκεί που δεν τα περιμένεις. Και αυτά εισβάλλουν στο οπτικό και στο συναισθηματικό σου πεδίο και τα ανανεώνουν με δονήσεις ομορφιάς. Οι νέες και οι αναπάντεχες εικόνες ή η διαφορετική ανάγνωση γνωστών παραστάσεων, όλα εργάζονται για τη μέγιστη απόλαυση της περιήγησης, για να σε ξαφνιάζει ευχάριστα και συναρπαστικά ο τόπος. Να γεμίζει δυναμικά το βλέμμα σου αισθήματα και ομορφιά.

Στην προκυμαία της Παμβώτιδας όλα είναι όμορφα, αλλά μοιάζουν τυπικά και προβλέψιμα. Τα τείχη του Κάστρου είναι αιώνες τώρα στη θέση τους, το ίδιο και τα γλυπτά στον παραλίμνιο δρόμο με τα πεσμένα φύλλα και οι ψαράδες που περιμένουν την ευτυχή ανταπόκριση στην άκρη της πετονιάς τους. Και τα караβάκια, με τις έντονα βαμμένες με κόκκινο της φωτιάς κουπαστές, είναι

καθημερινά εκεί, με αναμμένες τις μηχανές τους, υποσχόμενα ένα ταξίδι, που πάντα εγκυμονεί νέες εικόνες, νέα εκπαίδευση, νέο βλέμμα. Και όντως εκείνη η πράσινη λωρίδα στον ορίζοντα της λίμνης των Ιωαννίνων, πίσω από τους πυκνούς καλαμώνες και τις φωλιές των υδρόβιων πουλιών, κρύβει έναν νέο κόσμο και ένα νέο βλέμμα πάνω στη σημασία της λέξης νησί.

Τα караβάκια ξεκινούν και λικνίζουν τα αγωνιστικά ιστιοφόρα σκάφη, τα υδρόβια πουλιά και την εικόνα του τεμένου του Ασλάν που καθρεφτίζεται στα νερά της Παμβώτιδας - μαζί με όλη την απόληξη του Κάστρου, μια συστάδα πλατανόκλαδων - όπως οι θρύλοι και τα όνειρα. «Κάτω στη λίμνη γεννιόνταν τα όνειρα» ψιθύριζε η Ισμήνη Καρυωτάκη, όπως και οι θρύλοι με πρωταγωνίστριες γυναίκες, την κυρα-Φροσύνη και την κυρα-Βασιλική, και βεβαίως τη μορφή του Αλή Πασά που κυριαρχεί με αμφιλεγόμενη γοητεία στην πόλη, τη λίμνη και το Νησάκι.

Και στο παρελθόν της φημισμένης πόλης των Ιωαννίνων, η Νήσος των απίστων είχε πιάσει μια κρυφή, απόμερη γωνιά στην ιστορία της. Οι παλαιές βυζαντινές οικογένειες ήταν ελεύθερες να κτίσουν εκεί τους ναούς της πίστης τους και να αγιογραφήσουν την υπερβατικότητά της με εκπληκτικής ομορφιάς τοιχογραφίες. Μονή Ντίλιου ή Στρατηγοπούλου και μονή Φιλανθρωπηνών, ταξίδι προς τα άνω, μέσα στο ταξίδι. Όλες οι ουράνιες δυνάμεις εργάζονται για αυτό. Στην κόγχη της Μονής Ντίλιου, ιστορείται το όραμα των προφητών Ιεζεκιήλ και Αββακούμ, οι οποίοι ατενίζουν εξεστηκώς τον Χριστό. Στο καθολικό της Μονής των Φιλανθρωπηνών συναντώνται με την τοπική παράδοση της Ηπείρου η ζωγραφική της κρητικής και της μακεδονικής σχολής και οι χείρες του Φράγκου Κατελάνου και των αδελφών Γεωργίου και Φράγκου Κονταρή δίνουν μια θεία παράσταση με εκφραστικότητα, πάθος και εκλεκτισμό, παρέα με τους αρχαίους έλληνες φιλοσόφους στον εξωνάρθηκα.

Το ουράνιο τόξο από μονή σε μονή - Ελεούσας, Προδρόμου, Μεταμόρφωσης - κατευθύνει και την επίγεια διαδρομή, που κάνει το Νησί έναν γύρο, μεταξύ λόφων και καλαμιώνων, για να καταλήξει πάλι σε ένα μοναστήρι, του Παντελεήμονος, όπου δολοφονήθηκε ο Αλή Πασάς. Σε λίγο θα λειτουργήσει πάνω σε αυτή τη διαδρομή και θα δείξει στους επισκέπτες τους θησαυρούς του και το σκευοφυλάκιο της Μητρόπολης Ιωαννίνων. Στο τέρμα της διαδρομής λειτουργεί ήδη σε ένα παραδοσιακό κτίσμα το κέντρο πληροφόρησης για την Παμβώτιδα, ένα ανοιχτό λεύκωμα για τη λίμνη που διαμορφώνει το πρόσωπο των Ιωαννίνων και είναι λίκνο για το νησάκι και τον οικισμό του. Και δρόμος για τα σκάφη της λίμνης. Ενα από αυτά συνεχίζει τη ζωή του στο εκθετήριο, έτσι με το πανί του αναπεπταμένο, ραμμένο από σακιά ζάχαρης της αμερικανικής βοήθειας, τα άρμενά του και τα

κουπιά του, όλα τα σύνεργα του σύντομου ταξιδιού στην Παμβώτιδα.

Τα ταξίδια εδώ είναι σύντομα και ξεκινούν σχεδόν από τις αυλές των σπιτιών με την ηπειρώτικη αρχιτεκτονική τους και τις στέγες από γκρίζες πλάκες, ειδικά φτιαγμένες για χιόνι και όχι για καυτό ήλιο. Οι κάτοικοι αράζουν τις βάρκες τους έξω από τα σπίτια τους και τα αυτοκίνητά τους απέναντι, στην όχθη της λίμνης. Ελίσσονται στα μικρά λιμανάκια, ανάμεσα στα άλλα αραγμένα σκάφη, και διασταυρώνουν την πορεία τους με τα караβάκια της γραμμής, που έρχονται από την προκυμαία των Ιωαννίνων. Αράζουν στη Δραμπάτοβα, που τώρα λέγεται Αμφιθέα. Εκεί ακριβώς συμβάλλει στις εκπλήξεις της Παμβώτιδας ο Θόδωρος Κολόκας και το εστιατόριό του «Πράσινη ακτή». Η έκπληξη των γλυκών νερών μπορεί να είναι και γευστική. Όχι από τη λίμνη πια, αλλά από τα γύρω ποτάμια. Κρίμα που η τσίμα, η αθερίνα του γλυκού νερού, εξαφανίστηκε από την Παμβώτιδα, καθώς και άλλα παλιά ψάρια όπως τα μαρίτσια. Αλλά ας μιλήσουμε για το χέλι ψημένο στο κεραμίδι και τα βατραχοπόδαρα πανέ. Α, και τη φρεσκοκαπνισμένη πέστροφα. Την καπνίζει ο ίδιος ο Θόδωρος σε φούρνο δικής του κατασκευής, όπου καίει πριονίδι βαλανιδιάς και αγριοκερασιάς και σπόρους κέδρου. Και απέναντι, στη μικρή προκυμαία του Νησιού, κολυμπούν επιπλέον μέσα στα ενυδρεία και караβίδες του γλυκού νερού, που όντως όλα τα γλυκαίνει και τα ομορφαίνει εδώ.

* Δημοσιεύθηκε στο ΒΗmagazino την Κυριακή 18 Ιανουαρίου 2015

Πηγή: tovima.gr